

STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Henvisning

Behandlings- og specialundervisningstilbud

Børne- og Undervisningsministeriet

HÅNDBOG

2B

Henvisning:

Behandlings- og specialundervisningstilbud

Grafisk tilrettelæggelse og layout:

BGRAPHIC

ISBN: 87-603-3385-5 (web)

Publikationen kan ikke bestilles, men den kan hentes på Børne- og Undervisningsministeriets hjemmeside.

Eventuelle henvendelser af indholdsmæssig karakter rettes til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, Center for Folkeskole.

Udgivet af:

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

Teglholmsgade 1
2450 København SV
Tlf. 33 92 50 00
stuk@stukvum.dk

Børne- og Undervisningsministeriet
December 2024

Indhold

Hvorfor denne håndbog?	4
Håndbogens indhold og formål	5
Lovgivning	6
Rammer for henvisning	8
To afgørelser	8
Tværfprofessionelt samarbejde	9
Behandlings- og specialundervisningstilbud	10
Henvisning til et lille undervisningsmiljø	10
Henvisning af elever ved ophævelse af kvalitetsaftale	11
Når anbragte børn og unge henvises til behandlings- og specialundervisningstilbud	11
Pædagogisk-psykologisk vurdering	12
Henvisning	13
Henvisning til behandlings- og specialundervisningstilbud i anden kommune	14
Løbende opfølgning på elevens undervisningsbehov	20
Udslusning til et mindre vidtgående tilbud	21

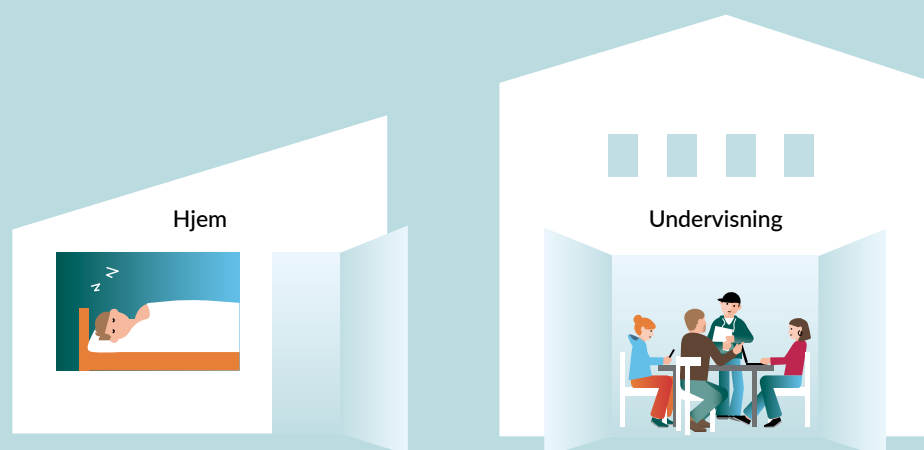
Hvorfor denne håndbog?

Alle elever har krav på et godt og relevant undervisningstilbud, så de får de bedst mulige forudsætninger for at komme videre på en ungdomsuddannelse og i livet generelt.

En stabil skolegang med et stimulerende læringsmiljø er afgørende for, at elever, herunder elever på behandlings- og specialundervisningstilbud, opnår faglig udvikling og trivsel.

Elever på behandlings- og specialundervisningstilbud er i en særlig udsat position, som kalder på et styrket fagligt blik på kvaliteten af deres undervisning og skolegang. Over 40 % af denne elevgruppe er nemlig ikke tilknyttet et uddannelsesforløb 15 måneder efter afsluttet 9. klasse. Det viser rapporten *Styrkelse af specialundervisningen på interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder, 2021*.

Behandlings- og specialundervisningstilbud

Håndbogens indhold og formål

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har i forbindelse med ny lovgivning for specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem og behandlings- og specialundervisningstilbud i 2024 udarbejdet en række håndbøger til at understøtte og inspirere kommunerne i arbejdet med reglerne.

Denne håndbog henvender sig til kommunale forvaltningsledere og relevante medarbejdere, der træffer afgørelser om henvisning til behandlings- og specialundervisningstilbud. Håndbogen kan anvendes i forbindelse med sagsforløb, hvor det er vurderet, at det er et behandlings- og specialundervisningstilbud, der kan imødekomme den pågældende elevs behov bedst muligt.

Formålet med håndbogen er at understøtte de kommunale forvaltningers praksis for henvisning af elever til behandlings- og specialundervisningstilbud. Den skal medvirke til, at børn og unges faglige udvikling prioriteres højt i henvisningsforløbet og skal give forvaltningsledere inspiration til at videreudvikle den kommunale henvisningspraksis.

Håndbogen beskriver centrale bestemmelser og udvalgte opmærksomheder i forbindelse med henvisning af elever til behandlings- og specialundervisningstilbud. Håndbogen bygger på lovgivning og er tænkt som inspiration til udviklingen af den kommunale praksis på området.

Håndbogen vil ikke give svar på alle spørgsmål om henvisninger. Derfor er det nødvendigt at læse lovgivningen og tilhørende [tematiske vejledning](#), der samler regler og lovbemærkninger for området.

Denne håndbog er en del af en serie håndbøger, som samlet set understøtter kommunerne med at implementere de nye regler.

Ud over denne håndbog er det:

- 1A** Kvalitetsaftaler: Behandling- og specialundervisningstilbud
- 1B** Kvalitetsaftaler: Specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem
- 2A** Henvisning: Specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem
- 3** Udvalgte regler om undervisningen:
Specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem
Behandlings- og specialundervisningstilbud
- 4** Det kommunale tilsyn med kvalitetsaftaler mv.
Specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem
Behandlings- og specialundervisningstilbud
Sikrede døgninstitutioner.

Lovgivning

Henvisning til et behandlings- og specialundervisnings-tilbud er reguleret i folkeskoleloven og barnets lov. Denne håndbog er udarbejdet som en guide, hvor I kan få afklaret hvilke krav og hvilke regler, der gælder, når I skal henvise en elev til et behandlings- og specialundervisningstilbud.

§

Der henvises i håndbogen til følgende lovgivning:

[Folkeskoleloven \(retsinformation.dk\)](#)

[Lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge \(retsinformation.dk\)](#)

[Barnets lov \(retsinformation.dk\)](#)

[Bekendtgørelse om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og kvalitetsaftaler m.v. i behandlings- og specialundervisningstilbud og på børne- og ungehjem \(retsinformation.dk\) \(Kvalitetsaftalebekendtgørelsen\)](#)

[Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand \(retsinformation.dk\)](#)

[Vejledning om behandlings- og specialundervisningstilbud og specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem kapitel 2.](#)

Begrebsafklaring

Handlekommunen er den kommune, der er ansvarlig for barnets eller den unges anbringelse og/eller for at iværksætte støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling.

Beliggenhedskommunen er den kommune, som behandlings- og specialundervisningstilbuddet ligger i. Det er alene beliggenhedskommunen, der kan indgå kvalitetsaftaler med behandlings- og specialundervisningstilbud, ligesom det alene er beliggenhedskommunen, der kan yde betaling med frigørende virkning til tilbuddet.

Skolekommunen er den kommune, hvor eleven modtager sin undervisning. Det er skolekommunens PPR, der er ansvarlig for at betjene eleven.

Rammer for henvisning

Alle aktører omkring en elev med særlige behov er forpligtede til at finde løsninger, der kan medvirke til, at eleven tilbydes et undervisningstilbud, der imødekommer elevens behov bedst muligt. Det betyder, at der før en henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud skal være arbejdet med at afprøve alternative inkluderende og støttende praksisser i elevens nuværende undervisningstilbud.

Hvis eleven skal tilbydes specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskolelovgivningen, kan denne gives i tilknytning til almenundervisningen eller i en specialklasse på en almen folkeskole, i en specialskole, i et behandlings- og specialundervisningstilbud eller i et specialundervisningstilbud på et børne- og ungehjem.

Før en elev henvises til et behandlings- og specialundervisningstilbud, skal det være vurderet, at det er den type undervisningstilbud, der kan imødekomme den pågældende elevs behov for pædagogisk støtte og behandling og for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand bedst muligt.

To afgørelser

Det er en betingelse for henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud, at kommunen har truffet afgørelse om *både* barnets eller den unges behov for pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov og om henvisning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven.

I denne håndbog beskrives forløbet omkring afgørelse om henvisning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskolelovgivningen. For vejledning om barnets lov henvises til Social- og Boligstyrelsen.

(§ 4, stk. 2, i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge).

Tværfprofessionelt samarbejde

Når en elev skal henvises til et behandlings- og specialundervisningstilbud, har eleven både en sag i den forvaltning, der varetager myndighedsopgaver efter barnets lov, og i skoleforvaltningen. Det medfører, at der skal udveksles relevante oplysninger mellem forvaltningerne, så eleven får et relevant tilbud. Det kræver, at der etableres et tæt samarbejde mellem forvaltninger og et tæt samarbejde mellem de kommuner, der er involveret i at skabe det nødvendige grundlag for en henvisning.

Det er altid den kommune, hvor eleven aktuelt modtager sin undervisning, der er ansvarlig for den pædagogisk-psykologiske rådgivning vedrørende eleven. Når det indstilles, at der skal udarbejdes en pædagogisk-psykologisk vurdering (PPV) af en elev, er det således den kommune, hvor eleven modtager sin undervisning, der skal udarbejde PPV'en.

Kommunen kan vælge at etablere et fælles henvisningsudvalg, som repræsenterer flere forvaltninger. I drøftelserne mellem forvaltningerne kan bekymringer og tegn på mistrivsel samt alternative støttende praksisser og andre tiltag tages op, før mere vidtgående støttende indsatser overvejes.

Det er afgørende, at den valgte organisering i kommunen gør det muligt at bringe forskellige faglige argumenter og perspektiver i spil med elevens alsidige behov for øje og med viden om:

-
- Elevens perspektiv
  - Folkeskoleloven
  - Barnets lov
  - Didaktik og læring
  - Social- og specialpædagogik
  - Viften af tilbud og ordninger på tværs af undervisnings- og socialområdet
  - Alternative og kombinerede løsninger

Behandlings- og specialundervisningstilbud

Elever med særlige behov har ret til at få en undervisning, der imødekommer deres behov. Det skal som udgangspunkt ske i folkeskolen med den nødvendige hjælp og støtte såsom holddannelse, undervisningsdifferentiering, tolærerordning, undervisningsassistenter, supplerende undervisning m.m. Hvis det besluttes, at en elev skal henvises til et behandlings- og specialundervisningstilbud, skal det være begrundet i, at elevens behov varetages bedst muligt i dette tilbud.

Et behandlings- og specialundervisningstilbud skal både tilbyde støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling og specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. De støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling og specialundervisningen og den specialpædagogiske bistand skal gives i ét samlet tilbud.

For at et behandlings- og specialundervisningstilbud kan modtage elever, er det en betingelse, at tilbuddet er godkendt af beliggenhedskommunen, og at der er indgået en kvalitetsaftale. For vejledning om kvalitetsaftaler henvises til håndbog 1A Kvalitetsaftaler: Behandlings- og specialundervisningstilbud og [vejledningskapitel 4: Kvalitetsaftaler og kvalitetsvurdering](#).

Henvisning til et lille undervisningsmiljø

Beliggenhedskommunen kan beslutte, at elever, som er henvist til et behandlings- og specialundervisningstilbud og har behov for et lille undervisningsmiljø, kan henvises til et lille undervisningsmiljø i tilbuddet.

Et lille undervisningsmiljø er kun en mulighed, hvis det er en del af et behandlings- og specialundervisningstilbud. Et behandlings- og specialundervisningstilbud skal være normeret til mindst 10 elever ved skoleårets begyndelse.

(Kvalitetsaftalebekendtgørelsens §§ 9 og 11).

Henvisning af elever ved ophævelse af kvalitetsaftale

Hvis godkendelsen af og kvalitetsaftalen med et behandlings- og specialundervisningstilbud tilbagekaldes, skal beliggenhedskommunen give besked til elevernes handlekommune. Det er den kommune, som er ansvarlig for elevens behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling. Den ansvarlige kommune skal finde et andet tilbud til eleven, som kan imødekomme elevens behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte eller behandling.

Som udgangspunkt henvises eleven til et andet godkendt behandlings- og specialundervisningstilbud. Hvis elevens behov har ændret sig, kan kommunen foretage en vurdering af, om det er et andet undervisningstilbud, der kan imødekomme den pågældende elevs behov bedst muligt.

For børn, der er anbragt uden for hjemmet, er det den kommune, der har truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet, der skal henvide eleven til et andet undervisningstilbud.

(§ 15, stk. 2 og 3, i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge).

Når anbragte børn og unge henvises til behandlings- og specialundervisningstilbud

For børn og unge, som er anbragt uden for hjemmet, skal handlekommunen træffe afgørelse om både barnets eller den unges behov for pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov og om henvisning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven, hvis eleven skal henvises til et behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det vil altid være elevens handlekommune, som træffer afgørelserne om henvisning til behandlings- og specialundervisningstilbud, uanset om henvisningen sker i forbindelse med anbringelsen eller senere. Hvis eleven aktuelt modtager undervisning i en anden kommune end handlekommunen, er det stadig handlekommunen, der kan henvide eleven til et behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det er altid den kommune, hvor eleven aktuelt modtager sin undervisning, der er ansvarlig for den pædagogisk-psykologiske rådgivning, og derfor denne kommune, der skal udarbejde en PPV efter indstilling hertil.

(§ 4, stk. 2, i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge).

Pædagogisk-psykologisk vurdering

I forbindelse med henvisningen skal kommunen sørge for at have viden om elevens hidtidige skolegang og aktuelle behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Det er en betingelse for henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud, at der på baggrund af en PPV er truffet afgørelse om henvisning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Det første trin i en henvisning vil derfor altid være, at der er indgivet en indstilling til pædagogisk-psykologisk rådgivning. Af indstillingen fremgår det, hvorfor der ønskes en vurdering af behovet for specialpædagogisk bistand, og hvilke former for støtte der allerede er iværksat. Indstillingen kan gives af enten elevens skoleleder, den kommunale sundhedstjeneste, den kommunale børne- og ungerådgiver, forældre/værge eller eleven selv.

På baggrund af indstillingen skal der udarbejdes en PPV, hvis formål er at belyse elevens faglige, personlige og sociale potentialer og færdigheder. Denne vurdering bruges til at yde støtte og rådgivning til skolen, eleven og forældre/værge.

Viser PPV'en, at eleven har behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, skal vurderingen indeholde et forslag til den nærmere ordning af specialundervisning og specialpædagogisk bistand.

Det er den kommune, hvor eleven aktuelt modtager sin undervisning, der er ansvarlig for den pædagogisk-psykologiske rådgivning. Det er derfor denne kommune, der skal udarbejde den PPV, som danner grundlag for afgørelsen om henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud.

Hvis barnet eller den unge samtidig har behov for pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov, kan henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud være en mulighed. Det er elevens handlekommune, der foretager en sådan henvisning.

(Folkeskolelovens § 3, stk. 2, og § 12, stk. 2, og § 2 i bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand).

Henvisning

Henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud skal betragtes som en målrettet og afgrænset indsats, som imødekommer elevens specifikke behov, og som løbende justeres og tilpasses elevens faglige og sociale udvikling.

Henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud kræver:

- At barnet eller den unge har behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov
- At eleven har behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven
- At det pågældende tilbud vurderes at kunne imødekomme elevens behov bedst
- At det pågældende tilbud er godkendt ved at have indgået en kvalitetsaftale med beliggenhedskommunen.

Det valgte tilbud skal altså være egnet til at imødekomme både elevens behov for pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov og de behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, som PPV'en viser. Samtidig skal der være en god sammenhæng mellem de afdækkede behov og den behandling og specialundervisning, der iværksættes, så der ikke anvendes en mere vidtgående indsats end nødvendigt.

Der er forskellige opmærksomheder afhængigt af, om henvisningen sker til et tilbud, der ligger i egen kommune eller i en anden kommune. Hvis eleven skal henvises til et behandlings- og specialundervisningstilbud, som ligger i egen kommune, fortsætter sagsforløbet internt i kommunen. Kommunen finder med inddragelse af relevante fagpersoner, forældre/værge og eleven et egnet undervisningstilbud.

Henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud, som ligger i en anden kommune, kan kun ske i dialog og efter aftale med beliggenhedskommunen.

(§§ 3, 4 og 5 i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge og folkeskolelovens § 3, stk. 2, og § 12, stk. 2).

Henvisning til behandlings- og specialundervisningstilbud i anden kommune

Det er handlekommunen, der træffer begge de nødvendige afgørelser. Handlekommunen træffer afgørelse om barnets eller den unges behov for støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov, og handlekommunen træffer afgørelse om henvisning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven.

Handlekommunen finder med inddragelse af relevante fagpersoner, forældre/værge og eleven et behandlings- og specialundervisningstilbud, som påtænkes at kunne tilbyde en undervisning, der opfylder elevens behov. Handlekommunen kontakter tilbuddets beliggenhedskommune for at lave en aftale om at henvise eleven hertil. Handlekommunen sender relevant materiale, fx PPV og barnets plan, til beliggenhedskommunen.

Beliggenhedskommunen vurderer ud fra kendskab til tilbuddets målgruppe, om tilbuddet kan imødekomme elevens behov.

I dialogen mellem kommunerne er det således handlekommunen, der kender til eleven, mens det er beliggenhedskommunen, der kender til tilbuddet.

Handlekommunen kan kun efter forudgående dialog og aftale med beliggenhedskommunen henvise eleven til det pågældende tilbud.

Beslutningen om henvisning træffes i samråd med relevante fagpersoner, forældre/værge og eleven.

(§§ 4 og 5 i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge).

Se næste side med eksempler på kommunernes ansvar i forskellige henvisningssituationer. I situationerne er der forudgående taget stilling til, at et behandlings- og specialundervisningstilbud er det rette for eleven.

MAN	TIRS	ONS	TOR	FRE

1

Et barn bor og går i skole i Kommune A og skal henvises til et behandlings- og specialundervisningstilbud, som ligger i Kommune B.

Handlekommune

Kommune A er handlekommune og træffer afgørelser om henvisning til pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov og til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven. Kommune A henviser efter aftale med Kommune B eleven til et behandlings- og specialundervisningstilbud, som ligger i Kommune B.

Beliggenhedskommune

Kommune B er beliggenhedskommune for behandlings- og specialundervisningstilbuddet og har indgået en kvalitetsaftale med tilbuddet. Kommune B kender derfor tilbuddet og dets målgruppe.

Kommune B er i dialog med Kommune A om at henvise eleven til behandlings- og specialundervisningstilbuddet, og efter aftale mellem de to kommuner henvises eleven til tilbuddet.

Skolekommune

Kommune A er skolekommune og er derfor ansvarlig for at betjene barnet med pædagogisk-psykologisk rådgivning. Det er Kommune A, der skal udarbejde den PPV, som danner grundlag for afgørelsen om henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud.

I det øjeblik eleven påbegynder sin undervisning på behandlings- og specialundervisningstilbuddet i Kommune B, bliver Kommune B elevens nye skolekommune.

2

Et barn bor og går i skole i Kommune A og skal anbringes i Kommune B og samtidig henvises til et behandlings- og specialundervisningstilbud, som ligger i Kommune B.

Handlekommune

Kommune A er handlekommune og træffer afgørelse om anbringelse efter barnets lov. I forbindelse med anbringelsen skal Kommune A vurdere, hvilket undervisningstilbud barnet har behov for. Ud fra barnets behov, træffer Kommune A afgørelse om henvisning til pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov og om henvisning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven. Efter aftale med Kommune B kan Kommune A henvise eleven til behandlings- og specialundervisningstilbuddet, som ligger i Kommune B.

Beliggenhedskommune

Kommune B er beliggenhedskommune for behandlings- og specialundervisningstilbuddet og har indgået en kvalitetsaftale med tilbuddet. Kommune B kender derfor tilbuddet og dets målgruppe.

Kommune B er i dialog med Kommune A om at henvise eleven til behandlings- og specialundervisningstilbuddet, og efter aftale mellem de to kommuner henviser Kommune A eleven til tilbuddet.

Skolekommune

Kommune A er skolekommune og er derfor ansvarlig for at betjene barnet med pædagogisk-psykologisk rådgivning. Det er Kommune A, der skal udarbejde den PPV, som danner grundlag for afgørelsen om henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud. I det øjeblik eleven påbegynder sin undervisning på behandlings- og specialundervisningstilbuddet i Kommune B, bliver Kommune B elevens nye skolekommune.

3

Et barn bor i kommune A, går i skole i Kommune B og skal henvises til et behandlings- og specialundervisningstilbud, som ligger i Kommune C.

HANDLEKOMMUNE

Handlekommune

Kommune A er handlekommune og skal i dialog med Kommune B, som betjener barnet med pædagogisk-psykologisk rådgivning, vurdere elevens undervisningsbehov. Ud fra barnets behov træffer Kommune A afgørelse om henvisning til pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov og om henvisning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven. Efter aftale med Kommune C kan eleven henvises til behandlings- og specialundervisningstilbuddet, som ligger i Kommune C.

BELIGGENHEDSKOMMUNE

Beliggenhedskommune

Kommune C er beliggenhedskommune for behandlings- og specialundervisningstilbuddet og har indgået en kvalitetsaftale med tilbuddet. Kommune C kender derfor tilbuddet og dets målgruppe.

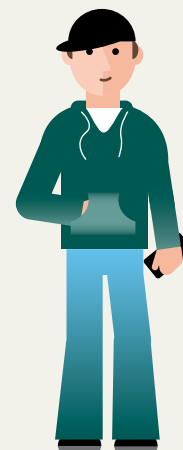
Kommune C er i dialog med Kommune A om at henvise eleven til behandlings- og specialundervisningstilbuddet, og efter aftale mellem de to kommuner henvises eleven til tilbuddet.

SKOLEKOMMUNE

Skolekommune

Kommune B er skolekommune og er derfor ansvarlig for at betjene barnet med pædagogisk-psykologisk rådgivning. Det er Kommune B, der skal udarbejde den PPV, som danner grundlag for Kommune A's afgørelse om henvisning til behandlings- og specialundervisningstilbuddet. I det øjeblik eleven påbegynder sin undervisning på behandlings- og specialundervisningstilbuddet i Kommune C, bliver Kommune C elevens nye skolekommune.

4

Et barn er anbragt af Kommune A i Kommune B. Barnet går i skole i Kommune B og skal henvises til et behandlings- og specialundervisningstilbud, der ligger i Kommune C.

Handlekommune

Kommune A er handlekommune og træffer afgørelse om henvisning til pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov og specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven. Dette skal ske i dialog med Kommune B, som betjener barnet med pædagogisk-psykologisk rådgivning. Kommune A henviser efter aftale med Kommune C eleven til et behandlings- og specialundervisningstilbud, som ligger i Kommune C.

Beliggenhedskommune

Kommune C er beliggenhedskommune for behandlings- og specialundervisningstilbuddet og har indgået en kvalitetsaftale med tilbuddet. Kommune C kender derfor tilbuddet og dets målgruppe.

Kommune C er i dialog med Kommune A om at henvise eleven til behandlings- og specialundervisningstilbuddet, og efter aftale mellem de to kommuner henviser Kommune A eleven til tilbuddet.

Skolekommune

Kommune B er skolekommune og er derfor ansvarlig for at betjene barnet med pædagogisk-psykologisk rådgivning. Det er Kommune B, der skal udarbejde den PPV, som danner grundlag for Kommune A's afgørelse om henvisning til behandlings- og specialundervisningstilbuddet. I det øjeblik eleven påbegynder sin undervisning på behandlings- og specialundervisningstilbuddet i Kommune C, bliver Kommune C elevens nye skolekommune.

5

Et barn bor og går i skole i kommune A og skal anbringes i kommune B. Barnet skal ved anbringelsen henvises til et behandlings- og specialundervisningstilbud, der ligger i kommune C.

Handlekommune

Kommune A er handlekommune og træffer afgørelse om anbringelse efter barnets lov. I forbindelse med anbringelsen skal Kommune A vurdere, hvilket undervisningstilbud eleven har behov for. Hvis det vurderes, at eleven skal undervises i et behandlings- og specialundervisningstilbud, skal Kommune A træffe afgørelse om henvisning til pædagogisk støtte og behandling efter barnets lov og om henvisning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven. Efter aftale med Kommune C kan eleven henvises til et behandlings- og specialundervisningstilbud, som ligger i Kommune C.

Beliggenhedskommune

Kommune C er beliggenhedskommune for behandlings- og specialundervisningstilbuddet og har indgået en kvalitetsaftale med tilbuddet. Kommune C kender derfor tilbuddet og dets målgruppe.

Kommune C er i dialog med Kommune A om at henvise eleven til behandlings- og specialundervisningstilbuddet, og efter aftale mellem de to kommuner henvises eleven til tilbuddet.

Skolekommune

Kommune A er skolekommune og er derfor ansvarlig for at betjene barnet med pædagogisk-psykologisk rådgivning. Det er Kommune A, der skal udarbejde den PPV, som danner grundlag for afgørelsen om henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud. I det øjeblik eleven påbegynder sin undervisning på behandlings- og specialundervisningstilbuddet i Kommune C, bliver Kommune C elevens nye skolekommune.

Løbende opfølgning på elevens undervisningsbehov

Når en elev henvises til et behandlings- og specialundervisningstilbud, er det altid midlertidigt. Beliggenhedskommunen er som skolekommune forpligtet til at følge udviklingen hos elever i et behandlings- og specialundervisningstilbud, og det er beliggenhedskommunens ansvar at følge op på den enkelte elevs udvikling ved behov.

Det kræver en tæt og systematisk dialog mellem beliggenhedskommune, elev, forældre/væрге og lederen af tilbuddet løbende at følge op på elevens udvikling. Det er i opfølgningen afgørende, at elevens perspektiv inddrages løbende og systematisk.

Det er vigtigt, at elevens faglige udvikling og behov følges tæt. Det er afgørende, at elevens udvikling ikke bliver begrænset af rammerne i tilbuddet. En kvalificeret opfølgning kræver flere fagligheder og et tæt samarbejde mellem tilbuddets leder og personale samt PPR.

Der kan med fordel udarbejdes en procedure for systematisk og løbende opfølgning på den enkelte elevs undervisningsbehov, for eksempel i form af et årshjul med tydelig beskrivelse af, hvem der gør hvad og hvornår. Her er meddelelsesbogen et vigtigt redskab til at følge elevens undervisningsbehov og udvikling. Den systematiske opfølgning på elevens udvikling kan også styrkes med en fast kontaktperson med særligt kendskab til sagen og familien samt koordineres med elevens børne- og ungerådgiver.

Beliggenhedskommunen er forpligtet til at udarbejde en ny PPV ved behov. Hvis der skal foretages en ændring af elevens undervisningstilbud, er der krav om, at beliggenhedskommunen udarbejder en ny og aktuel PPV.

Hvis eleven er henvist fra en anden kommune, er det vigtigt, at der er dialog og samarbejde mellem beliggenheds- og handlekommune om opfølgningen på elevens udvikling. Det er fortsat beliggenhedskommunens ansvar at følge op på elevens undervisningsbehov, og kommunen skal sikre en god dialog med elevens handlekommune.

Handlekommunen har truffet afgørelse om elevens undervisningstilbud i forbindelse med henvisningen til behandlings- og specialundervisningstilbuddet. Når der opstår behov for at følge op på elevens undervisningsbehov skal handlekommunen derfor inddrages. Beliggenhedskommunen skal på grundlag af en aktuel PPV træffe beslutning om, om eleven skal fortsætte i undervisningstilbuddet, eller om eleven skal henvises til et mindre vidtgående undervisningstilbud. Beslutningskompetencen i forhold til, om eleven skal fortsætte i undervisningstilbuddet eller ej, ligger hos beliggenhedskommunen. Beslutningen træffes efter aftale med handlekommunen.

(Kvalitetsaftalebekendtgørelsens § 18).

Udslusning til et mindre vidtgående tilbud

I samråd med eleven og forældre/værge kan PPR i beliggenhedskommunen løbende arbejde aktivt på en plan for udslusning til et mindre vidtgående tilbud for de elever, hvor det er relevant. Hvis en elev skal udsluses til et mindre vidtgående tilbud, er det vigtigt at se på, hvordan der skabes gode og inkluderende overgange, som kan give rum for yderligere udvikling i elevens liv. Her er et godt samarbejde og overlevering mellem de forskellige fagpersoner af afgørende betydning. Det gælder mellem alle fagpersonerne i behandlings- og specialundervisningstilbuddet, i det andet undervisningstilbud, i skoleforvaltningen og i den forvaltning, der varetager myndighedsopgaver efter barnets lov – også mellem kommuner.

Hvis det ikke er en mulighed at udsluse eleven, skal der udarbejdes en plan for, hvordan eleven kommer videre efter endt skolegang på behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

En elev, der fylder 18 år i løbet af skoleåret, har mulighed for at blive i behandlings- og specialundervisningstilbuddet skoleåret ud, hvis beliggenhedskommune, handlekommune og tilbud kan blive enige om det.

(§ 4, stk. 3, i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge).

